

Adı:

Tarih:

Doğa bizim için

Doğada canlı ve cansız varlıklar vardır. Su, hava, toprak ve Güneş cansızdır. Bitkiler, hayvanlar ve insanlar canlıdır. Hepsi birbirine bağlıdır.

Çiftlikte bir gün

Ayaz dedesinin çiftliğine gitti. Dedesi sabah tarlayı suladı. Arılar çiçeklerin arasında uçuşuyordu. Ahırdaki inekler ot yiyordu.

Dedesi, "Su olmasa tarla kurur. Arılar olmasa meyve ağaçları az ürün verir." dedi. Ayaz, doğadaki her varlığın önemli olduğunu anladı.

1. Varlığı insana yararıyla eşleştir. (Eşleştir.)

1. Su	a) Işık ve ısı verir.
2. Hava	b) Gölge ve meyve verir.
3. Toprak	c) İçeriz, temizlik yaparız.
4. Güneş	d) Nefes alırlar.
5. Ağaç	e) Besin yetiştiririz.

2. Bitkiler, solumamız için gereken oksijeni havaya verir.

☐ Doğru ☐ Yanlış

3. Arılar azalırsa ne olur?

- ☐ a) Meyve ve sebzeler azalır. ☐ b) Daha çok meyve olur. ☐ c) Hiçbir şey değişmez.

4. Canlı mı, cansız mı? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Canlı, B = Cansız)

☐ Su ☐ Elma ağacı ☐ Hava ☐ İnek ☐ Arı ☐ Taş

5. Su olmasaydı hangileri olmazdı? (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Bitkilerin büyümesi ☐ b) Hayvanların yaşaması ☐ c) Temizlik yapmamız
☐ d) Gece ile gündüzün oluşması

6. Toprağı korumak için ne yaparız?

- ☐ a) Ağaç dikeriz, toprağa çöp atmazız. ☐ b) Kullanılmış pilleri toprağa gömeriz.
☐ c) Ağaçları keseriz.

7. İnekler otla beslenir ve bize _____ verir.

(süt / bal / yün)

8. Dedesine göre arılar olmasa ne olur?

- ☐ a) Meyve ağaçları az ürün verir. ☐ b) Tarlayı su basar. ☐ c) İnekler ot yemez.

9. Ayaz, doğadaki bazı varlıkların önemsiz olduğunu düşündü.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

Ana ve ara yönler

İki ana yönün arasında ara yönler vardır: kuzeydoğu, kuzeybatı, güneydoğu ve güneybatı. Örneğin kuzey ile doğunun arası kuzeydoğudur.

10. Kartları aç, iki ana yönü aradaki ara yönle eşleştir. (Eşleştir.)

1. Kuzey ile doğu	a) Kuzeydoğu
2. Kuzey ile batı	b) Kuzeybatı
3. Güney ile doğu	c) Güneydoğu
4. Güney ile batı	d) Güneybatı

11. Kuzeyin tam karşısında güney vardır.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

12. Haritada sağ taraf _____ yönünü gösterir.

(doğu / batı / kuzey)

Kroki çiziyorum

Kroki, bir yerin yukarıdan bakılarak çizilmiş basit ve ölçsüz resmidir. Krokide binalar ve yollar sembollerle gösterilir. Kuzey genellikle yukarıda gösterilir.

13. Kroki, bir yerin yukarıdan bakılarak çizilmiş basit bir resmidir.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

14. Kroki ile harita arasındaki fark nedir?

- ☐ a) Harita ölçülü çizilir, kroki ölçsüz çizilir. ☐ b) Krokide yön gösterilmez.
☐ c) Haritada hiç sembol kullanılmaz.

15. Krokideki yoldan evden okula gidiyorsun. Adımları sırala. (Kutulara sıra numarası yaz.)

- ☐ Güneye doğru iki kare yürürüm. ☐ Evden çıkarım. ☐ Doğuya doğru iki kare yürürüm.
☐ Okula varırım.

16. İyi bir krokide neler olmalıdır? (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Kuzey yönünü gösteren ok ☐ b) Önemli yapıların sembolleri ☐ c) Yollar
☐ d) Evlerin içindeki bütün eşyalar

17. Krokide kuzey genellikle _____ gösterilir.

(yukarıda / aşağıda / solda)

Afet öncesi, anı, sonrası

Deprem, yangın ve sel gibi afetlerde ne yapacağımızı bilirsek sakin kalırız. Yapılacakları üç bölümde düşünürüz: afetten önce, afet anında ve afetten sonra.

18. Bu davranış ne zaman yapılır? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Öncesi, B = Anı, C = Sonrası)

- ☐ Hasarlı binaya girmemek ☐ Çök, kapan, tutun yapmak ☐ Toplanma alanına gitmek
☐ Pencereleden uzak durmak ☐ Deprem çantası hazırlamak
☐ Dolapları duvara sabitlemek

19. Deprem anındaki hareketi sırala. (Kutulara sıra numarası yaz.)

- ☐ Tutun ☐ Çök ☐ Kapan

20. Deprem anında asansörle hızla aşağı inmeliyiz.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

21. Evde duman gördün. Ne yaparsın?

- ☐ a) Eğilerek dışarı çıkar, büyüklerime haber veririm. ☐ b) Saklanmak için dolaba girerim.
☐ c) Önce oyuncaklarımı toplarım.

22. Sel sırasında ne yapılmalıdır?

- ☐ a) Yüksek bir yere çıkılır. ☐ b) Akan suyun içinde yürünür. ☐ c) Bodruma inilir.

23. Afet ve acil durum çantasında neler bulunur? (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Su ☐ b) El feneri ve yedek pil ☐ c) Oyun konsolu ☐ d) İlk yardım malzemesi

24. Deprem bitti, ailenle toplanma alanında. Ne yaparsın?

- ☐ a) Görevlilerin söylediklerine uyar, ailemin yanında beklerim.
☐ b) Eşyayı almak için hemen eve dönerim. ☐ c) Hasarlı binalara girip bakarım.

Geleceği koruyorum

Doğadaki kaynakları bugün kullanırken gelecekte yaşayacak insanlara da yetecek şekilde kullanmaya sürdürülebilirlik denir.

25. Kartları aç, teknolojiyi kullandığı kaynakla eşleştir. (Eşleştir.)

1. Güneş paneli	a) Güneş ışığı
2. Rüzgâr türbini	b) Rüzgâr
3. Hidroelektrik	c) Akan su

26. Hangisi yenilenebilir bir enerji kaynağıdır?

- ☐ a) Güneş ☐ b) Kömür ☐ c) Petrol

27. Bu ulaşım yolu çevre dostu mu? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Çevre dostu, B = Çevreyi daha çok kirletir)

- ☐ Yürümek ☐ Bisiklete binmek ☐ Toplu taşıma kullanmak
☐ Yürünecek kadar yakın bir yere otomobille gitmek

28. Yeşil çatı, üzerinde bitki yetiştirilen bir çatıdır.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

29. Evimizde sürdürülebilir yaşam için neler yapabiliriz? (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Atıkları ayrı toplamak ☐ b) Suyu ve elektriği az kullanmak
☐ c) Bozulan eşyaları atmak yerine onarmak ☐ d) Poşetleri bir kez kullanıp atmak

30. Rüzgâr türbinleri hakkında güvenilir bilgi için hangisine başvurursun?

- ☐ a) Kütüphanedeki bir bilim kitabına ☐ b) Kimin yazdığı belli olmayan bir mesaja
☐ c) Bir oyun reklamına

31. Kaynakları gelecektekilere de yetecek şekilde kullanmaya _____ denir.

(sürdürülebilirlik / israf / kirlilik)

Cevap anahtarı

1. 1-c, 2-d, 3-e, 4-a, 5-b
2. **Doğru** Bu yüzden ağaçlar ve ormanlar havamız için çok önemlidir.
3. **a) Meyve ve sebzeler azalır.** Birçok bitki, arılar çiçek tozlarını taşıdığı için meyve verir.
4. Arı: A, Taş: B, Elma ağacı: A, Su: B, İnek: A, Hava: B
5. **a) Bitkilerin büyümesi, b) Hayvanların yaşaması, c) Temizlik yapmamız** Gece ve gündüz Dünya kendi etrafında döndüğü için oluşur, suyla ilgisi yoktur.
6. **a) Ağaç dikeriz, toprağa çöp atmayız.**
7. **süt**
8. **a) Meyve ağaçları az ürün verir.**
9. **Yanlış**
10. 1-a, 2-b, 3-c, 4-d
11. **Doğru**
12. **doğu**
13. **Doğru**
14. **a) Harita ölçülü çizilir, kroki ölçüsüz çizilir.**
15. Evden çıkarım. → Doğuya doğru iki kare yürürüm. → Güneye doğru iki kare yürürüm. → Okula varırım.
16. **a) Kuzey yönünü gösteren ok, b) Önemli yapıların sembolleri, c) Yollar**
17. **yukarıda**
18. Deprem çantası hazırlamak: A, Çök, kapan, tutun yapmak: B, Toplanma alanına gitmek: C, Dolapları duvara sabitlemek: A, Pencerelerden uzak durmak: B, Hasarlı binaya girmemek: C
19. **Çök → Kapan → Tutun** Yere çökeriz, başımızı ve enseimizi koruyarak kapanırız, sağlam bir yere tutunuruz.
20. **Yanlış** Deprem anında asansöre binilmez. Sarsıntı bitince merdivenden sakince inilir.
21. **a) Eğilerek dışarı çıkar, büyüklerime haber veririm.**
22. **a) Yüksek bir yere çıkılır.**
23. **a) Su, b) El feneri ve yedek pil, d) İlk yardım malzemesi**
24. **a) Görevlilerin söylediklerine uyar, ailemin yanında beklerim.**
25. **1-a, 2-b, 3-c** Hidroelektrik santrali akan suyun gücüyle elektrik üretir.
26. **a) Güneş** Kömür ve petrol kullandıkça tükenir. Güneş ise her gün doğar.
27. **Bisiklete binmek: A, Yürümek: A, Yürünecek kadar yakın bir yere otomobille gitmek: B, Toplu taşıma kullanmak: A**
28. **Doğru**
29. **a) Atıkları ayrı toplamak, b) Suyu ve elektriği az kullanmak, c) Bozulan eşyaları atmak yerine onarmak**
30. **a) Kütüphanedeki bir bilim kitabına**
31. **sürdürülebilirlik**